

НЕОБХІДНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В У МОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Рябенко В.В., кандидат економічних наук, докторант кафедри економіки і
права НУХТ

Сучасне середовище господарювання все в більшій мірі вимагає нових управлінських технологій, за допомогою яких керівництво підприємства може одержати комплексну і системну оцінку поточного та перспективного стану і на підставі цього розробляти ефективні і результативні механізми свого розвитку.

В умовах трансформації національної економіки розвиток стратегічного управління обумовлюється наступними негативними тенденціями: стратегічне управління є дещо абстрактною категорією, оскільки його межі нечіткі, результати важко точно оцінити, вплив на результати діяльності опосередковані; в сучасних умовах горизонти стратегічного управління поступово скорочуються і наближаються до тактичного рівня, що пояснюється швидкими і непередбачуваними змінами в зовнішньому середовищі; результати стратегічного управління дуже важко оцінити, тому що вони в основному визначенні якісними показниками; слабкі теоретичні знання та відсутність практичних навичок у переважній кількості керівників щодо використання інструментарію стратегічного управління.

Зазначене приводить до неповного використання переваг стратегічного управління, підміни понять, формального, а не реального використання інструментів розробки та реалізації стратегії підприємства.

Процес стратегічного управління включає чотири основних елементи: аналіз і оцінку середовища, формування, здійснення стратегії, оцінку і контроль її реалізації. На всіх чотирьох етапах об'єктом прикладання управлінських зусиль виступає потенціал підприємства. В процесі аналізу і оцінки середовища, зокрема внутрішнього, об'єктом дослідження виступає сукупність ресурсів і можливостей підприємства, тобто його потенціал. Формування

стратегії передбачає здійснення заходів щодо формування потенціалу підприємства, тобто спектру можливостей для стабільного розвитку й ефективного відтворення ключових факторів успіху. Здійснення стратегії забезпечується використанням сформованих потенційних можливостей для одержання запланованих результатів. При оцінці і контролі реалізації стратегії необхідно оцінити сформований в процесі формування і здійснення стратегії потенціал підприємства, оскільки останній виступає одним з кінцевих продуктів стратегічного управління.

Тому важливою складовою стратегічного управління виступає управління потенціалом підприємства, яке має більш конкретний характер, адаптоване до умов господарювання в нашій країні, має чіткі оціночні показники. Управління потенціалом підприємства спрямовуються на процеси його формування, використання та розвитку.

В тріаді понять «формування – використання – розвиток» формування є найбільш містким. Це пояснюється наступними причинами:

1. Процес використання потенціалу підприємства має в основному тактичний характер, який пов'язаний із теперішнім часом. Його можна ідентифікувати як процес використання ресурсів підприємства та реалізації наявних на сучасному етапі можливостей у зовнішньому середовищі.

2. Процес розвитку потенціалу підприємства передбачає визначені дії щодо удосконалення, покращення якості складових елементів та рівня ефективності їх використання. Даний процес поєднує теперішній час, протягом якого здійснюються заходи розвитку, і майбутнє, коли будуть отримані і оцінені результати розвитку.

3. Процес формування дозволяє поєднати всі три часові відрізки: минуле, теперішнє і майбутнє. Сучасний стан потенціалу підприємства визначається минулими діями щодо забезпечення наявності, відповідного стану та ступеня використання ресурсів та можливостей. Процес формування потенціалу розпочинається із створенням підприємства і не припиняється протягом всього часу його існування.